

«В симфонії дивній Весняної ночі – Я чую твій шепіт»

Кохання і жінки у житті Володимира Івасюка

(до 70-річчя з дня народження і до 40-річчя трагічної загибелі Володимира Івасюка)

*«Я – велетен з блакитними очима...
Я не в змозі палко не любити,
Боюсь тебе цілунками убити»* (Юрій Рибчинський).

«Він мало розкривався в питаннях, що стосувалися особистого. Але інколи міг сказати, що, мовляв, деякі жінки можуть похвалити мене як чоловіка... Батько з ним неодноразово говорив на ці теми, бо дуже хотів для сина особистого щастя» (Ігор Кушплер).

Він був надзвичайно красивим. Невисокого зросту, русявий, голубоокий – своєю зовнішністю справляв неабияке враження. Він – неймовірно популярний 30-річний синьоокий красень, у якого багато хто закохувався. «У твого друга ТАКІ очі, що у них можна втопитися...» (Степан Пушик). Але він не поспішав. Він шукав Ту, єдину, яка б могла б стати його дружиною, його Музою. У нього були свої особливі критерії. Тексти його пісень свідчать, які пристрасті вирували у його ще молодечій душі. Його твори навіяні почуттям закоханості. Він закохувався часто. «...на пісні раннього й дещо пізнішого періоду досить сильно впливала Володина закоханість. У них – така вишуканість, елегантність, легкість і хвилюючий тембр. Це природні почуття молодої людини, темпераментного талановитого композитора» (зі спогадів сестри Оксани Івасюк). У ньому приваблювали сяйво його душі і надзвичайно позитивна енергетика.

Рідне містечко Кіцмань. Невелике таке затишне містечко, поряд ліс, поле. Тиша!.. Біля кожного будиночка – город, садочок, земля дихає й пахне. Йому шість років. Він уже другий рік навчався у класі скрипки викладача Юрія Миколайовича Візнюка. До цього класу прийшла білява дівчинка. Її звали Людочка Шкуркіна. «Це було перше, справжнє, світле шкільне кохання». ... "Учити її музики батькам порадив батько Володі Михайло Григорович: "У Людочку гарний слух, їй потрібно в

В. Івасюк

музичній школі вчитися"». Так він зустрів своє перше кохання. Вони також навчалися в одній середній школі (він на клас старше). «Людочка була від природи дуже красива, як і Володя, – згадував згодом Юрій Миколайович. – Ми, викладачі, помічали, як вони між собою воркують. Вони просто, як голуб із голубкою, разом ходили. Ніхто не сміявся, не дорікав. У Володі була висока внутрішня культура, виняткова. У Людочку теж». «Дружба їхня була дуже гарна й чиста», – згадувала Таїсія Василівна Шкуркіна. Ця дружба пройшла тяжкі випробування. Коли Володя у випускному класі втрапив в історію з пам'ятником Леніну в центрі Кіцманя, Людмила Шкуркіна як секретар комсомольської організації школи мусила проводити загальні збори, на яких ставилося питання про виключення юнака з комсомолу, що автоматично

означало проблеми із закінченням школи. Володя любив – і учні, й учителі. І ніхто не хотів, щоб хлопця виключили, але на те була вказівка компартійних чиновників. Людмила так поставила на голосування проект рішення, що за виключення Івасюка комсомольці так і не проголосували.

Це був час, коли молодь захоплювалась «Beatles», який дуже критикували у колишньому СРСР, навіть заперечували – у нас, мовляв, інші цінності... (Це не зовсім так. Перші записи The Beatles у виконанні ВІА "Весёлые ребята" – в тому числі, й англійською мовою Ob-La-Di Ob-La-Do (1968) – були випущені 1970 р. Тоді ж вийшла маленька гластинка (мінйон) з записом композиції Дж.Леннона Girl, втім, під назвою "англійська народна пісня". – *Ред.*) А молодь все одно слухала пісні Леннона та Маккартні й захоплювалася ними. Талановиті музики на слух запам'ятовували ті мелодії і грали їх на танцях (тоді танцювали тільки під «живу музику»). Володя – чудовий скрипаль, Люда – чудова скрипалька. А ще вони гарно співають. Володя, до того ж, навчався ще і по класу фортепіано й чудово імпровізує на цьому інструменті, немовби у безмежному світі мелодій шукає й шукає свою... У них були спільні друзі – дуже гарні музиканти Слава Івасюк, Валерій Маначинський, Люда Поліщук, сестра Володі Галя, яких він зібрав у створений ним у школі вокально-інструментальний ансамбль «Буковинка». «В 1964 році Володя організував вокально-інструментальний ансамбль «Буковинка». Нам при Будинку культури дали приміщення, деякі інструменти. Ми збирались – кілька хлопців і дівчат, почались репетиції. Підбрали репертуар, виступали. І ось дівчатка стали мені говорити: *"Ти знаєш, в тебе Володька закоханий"*. Я була в сьомому класі, він – в восьмому. Здивувалась: «Та невже?» А потім якось записку мені від нього принесли. Так смішно було: щодня зустрічались, а він – записку» (зі спогадів Л. Шкуркіної). «Ми були дітьми природи, – згадувала Людмила Шкуркіна. – Влітку наша дорога була в ліс, на озеро. Любили приходити в лісництво, де нас напували смачною водою. Збирали гриби, рвали лісові квіти. А взимку –

лижі. У нас були дуже чисті стосунки. На жаль, уже вирубали той сквер у центрі Кіцманя, де ми любив з Володею гуляти, немає і тієї лавочки, на якій він уперше мене поцілував». «Називав мене Куця – це по-буковинськи, не знаю навіть, як перекласти. *"Куця, Куця моя!.."* З такою ніжністю, з такою любов'ю!» – згадувала Людмила. У Людмили було розкішне біляве волосся, яке вона заплітала в товсту косу й перекидала через плече. І він дуже любив фотографувати свою Люду. Збереглося чимало світлин, зроблених Володимиром. Навіть, крізь відстань часу і чорно-білий колір знімків відчутні ніжність і закоханість їхнього автора у дівчину. «Перше велике кохання було в нього ще в школі, в Кіцмані, – розповідала Тарасу Унгуряну сестра Володимира Івасюка Оксана. – Дівчина, яку Володя любив, – Людмила Шкуркіна. Є багато фотографій, на яких Володя поряд з Людмилою. У них було справжнє світле шкільне кохання... на пісні Володі достатньо сильно впливала його закоханість». Вона була першою слухачкою його пісень. «Ми з Володею говорили то російською, то українською. Інколи він мені казав: «Оце щось там написав, ану послухай!» Читав написане, потім переробляв його. Першими слухачами його пісень завжди були я і сестра Галя – нікому спочатку не показував, тільки нам. Коли мені минуло шістнадцять, він присвятив мені пісню «Мені шістнадцять років». Ми в складі «Буковинки» заспівали її перед нашою кіцманською публікою. А містечко ж маленьке, всі знали про наше кохання. І говорили: *"Оце ж він Людці написав..."*» (з інтерв'ю Л.Шкуркіної Тамарі Дяченко). Володчина пісня «А мне шестнадцать лет» – це був найдорожчий подарунок, який зробив юнак для свого першого кохання. Володя власноруч виготовив альбом, в якому написав ноти й текст, красиво розмалював усе кольоровими олівцями і підписав: «Людочці на день народження». «Це для мене найдорожчий подарунок... Я дуже ціную те, що було між нами. Перше наше кохання дороге на все життя. Воно залишиться назавжди святим...» – зізнавалась уже заслужена артистка України, актриса Севастопольського драматичного театру Людмила Андрі-

ївна Шкуркіна. Після школи їх дороги дещо розійшлися. Володя пішов в медінститут у Чернівці, Людмила – в театральний, в Київ. «Володя дуже переживав, що мені доведеться жити в Києві». Далі їх дороги розійшлися. У Людмили був театральний інститут, розподіл в Дніпропетровський театр, становлення актриси і особистості. У Володимира – медичний, музучилище, консерваторія. І пісні, пісні, пісні!.. «Водограй», «Пісня буде поміж нас», «Я піду в далекі гори», «Відлуння твоїх кроків». Ось так жили поряд, разом бігали до школи, грали, співали, любили одне одного. Вони підтри-

Людмила Шкуркіна та Володимир Івасюк

мували дружні стосунки. Івасюк приїжджав на її дипломну виставу – вона грала Елізу Дулітл у «Пігмаліоні». За направленням поїхала працювати в Дніпропетровськ. А потім – вона включає радіо, а там звучить пісня відомого композитора і поета Володимира Івасюка. «Для мене це не було несподіванкою, – зазначала в інтерв'ю Тамарі Дяченко Людмила. – Я завжди знала, що так і буде: адже він був дуже талановитий. Під час зустрічей я завжди йому про це говорила... Творчість була з ним завжди, він дихав нею, як повітрям. Його пісні, як чиста джерельна вода, яку хотілось пити знову й знову...» Його творчість пронизували дві теми: любов до жінки й любов до України. І якщо любов до жінки офіційні кола йому якось прощали, заохочуючи проте поширення найбезглуздіших пліток про особисте життя Володимира Івасюка, то любов до України викликала в них стійке неприйняття і злість. Його називали «хохлом» і буржуазним націоналістом, його досягнення замовчували, його людську гідність принижували. Передавали слова одного із вітчизняних метрів

від мистецтва: «Цей гуцул нам вже поперек горла стоїть. Але нічого, ми його відсунемо». Їх дратувало в ньому все: надмірна молодість, талант, слава. Його викреслюють із списків на здобуття престижної в той час премії імені Миколи Островського. Його пісні співає весь світ, а в рідній країні стверджують, що не знають такого композитора, оскільки він не має закінченої консерваторської освіти. Як будь-яка творча людина, Володимир Івасюк був надто чутливим. Його глибоко травмувало таке ставлення. І все ж він продовжував жити й пра-

цювати». Був період, коли вони знову досить близько зійшлися й думали про одруження. «Я від нього завжди відчувала таку ніжність, трепет. Ми не бачились так часто, як у юності, але то він до Дніпропетровська приїде, то я до Львова. Я на інших чоловіків дивилася крізь призму ставлення Володі до мене й до матері та сестер... Я думаю: що це було? Я була одна, він був один, і були разом. Щось нас не розв'язувало. Ми не могли розв'язати наші стосунки. Така вже доля. Я щаслива, що в моєму житті був Володя» (з інтерв'ю газ. «День» Людмили Шкуркіної). Їхня остання зустріч відбулася у серпні 1978 року. Вони сиділи вдома у Володіних батьків, у кафе. А потім Володя запропонував поїхати в Кіцмань. Вони пройшлися містечком, потім – у ліс, на Рубану дорогу, до хатинки лісника... Це було його останнє літо...

**(Закінення
в наступному номері.)**